Dinsdag, 5 Mei 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3592

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Britten landen op Madagascar.

Nieuwe Japanse landingen op Mindanao.

Verliezen door de Britten in Birma.

Britse vliegtuigen boven Vichy.

Suikerrantsoen in U. S. A.: half pond P. P. P. W.

GEALLIEERDEN VERLIEZEN IN BIRMA.

Drew Middleton seint uit Londen een verklaring van een Britsen militairen commentator, waarin gezegd wordt, dat de Britse en Chinese troepen, die in Birma strijden, aan twee fronten zijn teruggevallen onder zware Japanse druk en dat de Japanners gelijktijdig speerpunten hebben geworpen naar Tsjungking en Brits Indië.

Onthuld wordt, dat zich twee belangrijke Japanse opmarsen ontwikkelen — de eerste langs de Birmaweg naar Tsjungking, dat 700 mijl verder ligt, de tweede opmars langs de vallei van de rivier Tsjindwin in achtervolging van het gehavende leger van den Britsen Generaal Harold Alexander, dat echter nog steeds de wegen naar Brits Indië verspert. Ingelichte bronnen deelden mede, dat de Chinese troepen, die langs de Birmaweg opereren, de hevigste vijandelijke aanvallen te verduren zullen hebben van de gehele campagne. Zij verklaarden, dat „het gevaar niet alleen loert van de zijde van de Japanners op de Birmaweg, doch ook van andere elementen in China, die wensen samen te werken met de Japanse nieuwe orde in Azië."

De situatie langs de Birmaweg zal misschien spoedig wanhopig worden, aldus de zegsman, aangezien de aanvoer van de voorraden naar China traag is geworden, hetgeen afbreuk heeft gedaan aan de kracht van het Chinese leger.

Verder werd gezegd, dat de Britten met succes zouden strijden rond Monywa, een stad die ligt aan de spoorlijn tussen Ye-U en Mandalay even ten Oosten van de rivier Tsjindwin en 60 mijl ten Westen van Mandalay. Deze strijdmacht beschermt de Britse troepen, die zich in Noordelijke richting terugtrekken om de wegen naar Brits Indië vanuit Kawlin en Mawlaik te beschermen. De Britten zouden zich van Japanse eenheden hebben ontdaan in deze strijd rond Monywa en ruimen thans de Birmanen op, die naast de Japanners vochten.

Er is een derde Japanse opmars, behalve die langs de Birmaweg en de Tsjindwin-vallei, langs de Irrawaddy, die de Britten uit het Noorden poogt te flankeren (Londen, (AP) 4.5).

NIEUWE JAPANSE LANDINGEN OP MINDANAO.

De radio van Tokio berichtte, dat Japanse strijdkrachten 2 nieuwe landingen hebben uitgevoerd aan de Noordwestelijke kust van het eiland Mindanao in de Philippijnen. Da radio zeide, dat de landingen werden uitgevoerd te Cagayan aan de baai Macajalar en te Tagoloan op ongeveer 20 mijl ten Noord-Oosten daarvan. Domei zeide, dat de landingen werden uitgevoerd onder bescherming van de marinestrijdkrachten, die de vorige maand deelnamen aan gelijksoortige operaties tegen de eilanden Cebu en Panay. Domei schatte de verdedigende Noordamerikaanse en Filipino strijdkrachten op ongeveer 30.000. Een bericht van het nieuwsblad „Nichi Nichi" zeide: „3 vijandelijke motor-torpedoboten werden op Vrijdag tot zinken gebracht bij het eilandenfort Corregidor door eenheden van de Japanse marine-luchtmacht". Het blad meldde ook een „goede voortgang" van Japanse landcolonnes, gesteund door vliegtuigen, die op de vernieling van de overblijvende vijandelijke troepen in het bergachtige binnenland van het eiland Luzon te voltooien. Deze colonnes zouden in Noordelijke richting trekken van het gebied rond Manilla uit en in Oostelijke richting van de Westkust van het eiland (Tokio, (AP) 4.5).

COMMUNIQUÉ VAN TSJUNGKING.

Vijandelijke troepen, die een punt bereikten op ongeveer 60 mijl ten Noorden van Lasjio op Zaterdagavond zetten gistermorgen de opmars voort in een poging de Chinese posities aan te vallen nabij Kutai, verder naar het Noorden.

Deze troepen werden bestreden door Chinese strijdkrachten en de gevechten woedden voort tot gisteren laat in de nacht. Een andere colonne poogde een flankerende aanval uit te voeren, doch werd teruggeslagen. De Britse troepen trekken zich langzaam terug naar voorbereide posities. Er hebben nog enkele gevechten plaats in het gebied van Monywa langs de rivier Tsjindwin op 50 mijl ten Westen van Mandalay. Een Japanse strijdmacht werd opgeruimd, doch er bleven enkele Birmaanse verraders over waarmede nog moet worden afgerekend.

Naar vermeld wordt zou een kleine Japanse strijdmacht oprukken langs de Tsjindwin-vallei. Aan het Mandalayfront vallen de Chinese strijdkrachten langzaam terug langs de Irrawaddy ten Noorden van Mandalay (Tsjungking, (AP) 4.5.

CHINESE LUCHTBASES.

Owen Lattimore, Roosevelts persoonlijke correspondent bij Tsjang Kai Sjek, zeide in een artikel in „American Magazine", dat de Chinese bases voor Noordamerikaanse „vliegende forten" thans binnen trefafstand liggen van Japans industrie-centra en recht op de flank van Japans scheepvaartroutes.

Hieraan voegde hij toe: „Als wij vliegtuigen leveren, zal China zorgen voor bases van waaruit zij zullen werken" (New York, (AP) 4.5).

CHINEZEN HEROVEREN.

Gemeld wordt, dat de Chinese troepen een aantal strategische punten heroverd hebben in de buurt van Itsjang, een rivierhaven aan de Yangtze in de Hupeh-provincie. Hier werd toegevoegd, dat verder langs de Yangtze de Chinese strijdkrachten de helft van een Japanse strijdmacht hebben vernietigd, welke de stad Tsjinhokow aanvalt, ten Zuid-Oosten van Sjasi. Latere berichten delen mede, dat de gevechten zich concentreren aan een kanaal, dat de rivieren Yangtze en Han verbindt op 55 mijl ten Zuid-Oosten van Itsjang (Tsjungkin, (AP) 4.5).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN WASHINGTON.

Het communiqué van het Noordamerikaanse Departement van Oorlog, gebaseerd op berichten, die tot 16 uur E.W.T. ontvangen werden, luidt als volgt:

„1. De Philippijnen: Generaal Wainwrights strijdkrachten, die de eilandenforten verdedigen bij de ingang van de Manillabaai, werden heden 5 uren lang door de vijandelijke artillerie gebombardeerd. De Japanse batterijen, waaronder vele 240-millimeter kanonnen, onderhielden een voortdurende beschieting van al onze forten met een biezonder hevig vuur op Corregidor. Voor de derde achtereenvolgende dag hadden er 13 afzonderlijke luchtaanvallen plaats op Corregidor. De Japanners gebruikten zowel lichte als zware bommenwerpers bij de aanvallen.

Nieuwe landingen op het eiland Mindanao werden uitgevoerd door de Japanners van 4 transportschepen nabij Tagoloan in de Baai Macajalar. De vijandelijke opmars van de landingspunten uit wordt koppig bestreden door onze troepen.

2. Er is niets te vermelden van andere gebieden" (Washington, (AP) 4.5).

COMMUNIQUÉ VAN AUSTRALIË.

Het Geallieerde communiqué luidt als volgt: Nieuw Guinea; Port Moresby: Het vliegveld werd gisteren aangevallen door 12 vijandelijke bommenwerpers, onder escorte van 8 gevechtsvliegtuigen van het 0-type. Geallieerde gevechtsvliegtuigen onderschepten hen schitterend en vernielden 3 bommenwerpers en 1 gevechtsvliegtuig. Onze verliezen zijn licht. Nieuw Brittannië; Rabaul: Onze luchtmacht viel de vijandelijke scheepvaart in de haven aan in de nacht van Zaterdag en plaatselijke voltreffers op een vijandelijk transportschip. Salomonseilanden; Bougainville. 2 Geallieerde bommenwerpers, die Zondag op verkenning waren, vielen een vijandelijk 4-motorige vliegboot aan in een duel van 35 minuten. De vijand leed ernstige schade. De Philippijnen; Corregidor: Bij tussenpozen zijn er artillerieduels en luchtbombardementen. Visayans: Onveranderd. Mindanao: De vijandelijke operatie aan het Parang-Otabato front duurt voort". (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 4.5).

BOODSCHAP VAN CHURCHILL AAN POOLSEN PREMIER.

Churchill zond de volgende boodschap aan den Poolsen Premier Sikorski ter gelegenheid van de 151e jaardag van de Poolse constitutie: „Ik verlang namens Zijner Majesteits Regering en het Britse volk u hun beste wensen te zenden voor het herstel en de toekomstige grootheid en welvaart van Polen. Polen heeft veel geleden voor de zaak der vrijheid, doch zijn zonen en dochters in het buitenland en in Polen zetten de strijd voort en dragen een waardevol deel bij in de Geallieerde oorlogsinspanning. Hun offers en hun bijdragen zullen niet vergeten worden op een tijd, die — naar ik hoop — niet al te ver meer is, wanneer gij de Poolse legers terug zult leiden naar een hersteld en onafhankelijk Polen" (Londen, (AP) 4.5).

BRITS SCHIP GETORPEDEERD.

De Marine meldde, dat een middelgroot Brits koopvaardijschip werd getorpedeerd nabij de Atlantische kust en dat schipbreukelingen in havens aan de Oostkust aan land zijn gezet (Washington, (AP) 4.5).

VERKLARINGEN VAN ADMIRAAL STARK.

Admiraal Harold Stark, Commandant van de Noordamerikaanse marine-strijdkrachten in de Europese wateren, verklaarde: „Wij zien uit naar de tijd, dat wij de kracht zullen hebben het offensief te nemen en voort te blijven gaan", doch dat „een roekeloosheid met het enkele doel om te vechten tegen een overweldigende meerderheid slechts tot de nederlaag kan leiden."

Stark legde de verklaring af voor de pers op de 25e verjaardag van de aankomst van Noordamerikaanse oorlogsschepen in de Ierse haven Queenstown — thans genaamd Cobh — in de vorige oorlog. Stark noemde het zinken van Geallieerde schepen nabij de Noordamerikaanse kusten in de laatste twee maanden „slecht". Hieraan voegde hij echter toe, dat in de vorige oorlog „toen de lijn van nieuw gebouwde schepen de lijn van gezonken schepen kruiste, wij voelden dat de oorlog gewonnen was en hetzelfde moet weer worden gedaan" (Londen, (AP) 4.5).

NOORDAMERIKAANSE KANONNEERBOOT TOT ZINKEN GEBRACHT.

Een communiqué van de Noordamerikaanse Marine luidt als volgt: „Verre Oosten: Als resultaat van vijandelijke bombardementsaanvallen gedurende de laatste dagen werd de Noordamerikaanse kanonneerboot „Mindanao" tot zinken gebracht in de nabijheid van Corregidor. Er werden geen verliezen geleden onder het personeel. Van andere gebieden valt er niets te vermelden" (Washington, (AP) 4.5).

AANVALLEN VAN BLENHEIMS OP JAPANNERS.

Een communiqué van de Raf zeide, dat een verpletterende aanval door Britse Blenheim-bommenwerpers hedenmorgen werd uitgevoerd op een concentratie van Japanse schuiten, die zich langs de rivier Tsjindwin in Birma stroomopwaarts voortbewogen. Hierbij werden voltreffers geplaatst. Het communiqué zeide, dat de aanval werd uitgevoerd niettegenstaande een hevig afweervuur, doch dat alle bommenwerpers naar hun bases terugkeerden (New Delhi, (AP) 4.5).

PÉTAIN ONTVANGT JAPANNERS.

Een bericht uit Vichy deelde mede, dat het Hoofd van Staat Pétain Vice Admiraal Naokuni Nomura en Schout bij Nacht Abe, Hoofden van het Japanse coördinatie-comité van de as in Berlijn en Rome, ontving. De Japanse Gezanten arriveerden gisteren in Vichy op een formeel bezoek en zuilen waarschijnlijk morgen naar Berlijn vertrekken (Londen, (AP) 4.5).

ZITTING VAN DE JAPANSE DIET.

De Japanse Regering maakte bekend, dat een buitengewone 2-daagse zitting van de Diet zal worden bijeengeroepen voor 25 Mei teneinde de goedkeuring te hechten aan het scheepsbouw-program van de Regering.

Deze zitting zal de eerste zijn van het nieuwe Huis van Afgevaardigden, welke gekozen is in de algemene verkiezing van Donderdag laatstleden (Tokio, (AP) 4.5)

De bekendmaking geeft te kennen, dat Japan reeds de nijpende nood van het tekort aan scheepsruimte voelt als resultaat van zijn hevige verliezen bij de campagnes in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan. Er waren aanwijzingen, dat plannen werden beraamd om de capaciteit van de Japanse scheepswerven te vergroten (New York, (AP) 4.5).

1.273.000 TON VAN DE AS VERNIELD IN DE MIDDELLANDSE ZEE.

De Britten maakten officieel bekend, dat 1.273.000 ton van as-scheepvaart in de Middellandse Zee tot zinken werd gebracht sedert Italië de oorlog inging (Alexandrië, (AP) 4.5).

Het nieuws van vandaag.

De geallieerde invasie van Madagascar door Britse commando-troepen, welke vanmorgen vroeg heeft plaats gevonden, is het grote nieuws van vandaag. In een speciaal artikel rechts op deze voorpagina wordt de situatie van en op dit vijfde grootste eiland ter wereld besproken. Volgens de laatste berichten verloopt de invasie vlot en zal de weerstand wel binnen zeer korte tijd ophouden. Naar verluidt zou er hedenmiddag reactie uit Vichy komen. Deze reactie zal weinig anders kunnen zijn dan een bevestiging of erkenning van de toestand. Of zal men iets zeggen omtrent de bombardementen? Vannacht zijn Britse vliegtuigen boven Vichy verschenen (blz. 3). Men is het er nog niet over eens, wat zij daar gedaan hebben. Berlijn zegt, dat er brandbommen uitgeworpen zijn (blz. 3). Vichy zelf zegt, dat het.... lichtkogels waren en dat er verder stooibiljetten zijn uitgeworpen (blz. 3). Dit is de eerste maal, dat geallieerde vliegtuigen boven Vichy zijn verschenen.

In de Philippijnen is de strijd weer aan het oplaaien. De Japanners hebben nieuwe landingen uitgevoerd op het eiland Mindanao (blz. 1). Corregidor werd vijf uren lang door de Japs beschoten (blz. 1). Een U.S.A.-schip, dat ook Mindanao heette, werd door de Japanners tot zinken gebracht.

In Rusland zwellen de rivieren op. De strijd blijft er in hevigheid toenemen, maar ook in het voordeel van de Russen. Uit Stockholm worden vooral hevige gevechten uit de buurt van het Ilmen-meer gemeld (blz. 3). Ook elders uit Rusland komen steeds gunstige berichten.

Birma blijft een triest toneel van de strijd. De Japanners vorderen daar steeds meer (blz. 1). De grens van China is ook reeds door de Japanners overschreven. De Japs zouden de Birma-weg naar Tsjungking kunnen volgen. Deze afstand is dan evenwel nog 750 mijl (blz. 1).

In de Verenigde Staten wordt de suiker gerantsoeneerd. Per persoon wordt slechts een half pond (Amerikaanse half pond!) per week beschikbaar gesteld (blz. 3).

De Strijd om Madagascar.

Het eiland Madagascar, 1330 maal groter dan Curaçao, is vanmorgen vroeg geïnvadeerd. Maar niet door den vijand. Zegevierend zijn wij er aan land gestapt. De gevechten tussen de Vichy-Fransen en de onzen, de Britten, zijn nog gaande, maar de uitkomst van dit gevecht is thans reeds duidelijk. Het vijfde grootste eiland ter wereld werd geallieerd. Merkwaardigerwijze — of was het politiek? — waren er geen Vrije Fransen, die vanmorgen medededen aan de verovering van Madagascar. Een van de beste natuurlijke havens ter wereld is die van Diégo Suarez aan de Noordpunt van Madagascar. Haven en stad zijn reeds in onze handen.

Van hieruit lopen schitterende wegen naar alle delen des eilands. In totaal heeft Madagascar 16.000 mijl auto-wegen. Spoorlijnen zijn er weinig: 534 mijl in totaal. De bezetting van het eiland was reeds lang urgent. Madagascar is een punt op de zeeweg van Engeland en Amerika rond Kaap de Goede Hoop naar Brits Indië en de Perzische Golf (voor Rusland). Van de 40.000 blanken zijn alleen de ambtenaren en de legerlieden Vichy-gezind. Maar juist dit maakte het eiland nog gevaarlijker nu deze dagen enkele Franse oorlogsschepen naar Madagascar gevaren zijn, en nu het Vichy-bewind meer en meer met de Duitsers gaat heulen.

Hoeveel lieden zijn er eigenlijk, die zich realiseren, dat Nederlands-Indië en Madagascar bespoeld worden door de golven van één en dezelfde oceaan? Een kleine vierhonderd kilometer ten Oosten van het neutrale Portugees Oost Afrika ligt een rijke en welvarende Franse kolonie, het eiland Madagascar, dat zonder de allerminste twijfel reeds de volle aandacht „genoot" van Japan, dat er reeds in geslaagd is een strategische positie te veroveren in het Verre Oosten, welke hemelsbreed verschilt van die, welke het Land van de Rijzende Zon kort geleden innam.

In het begin van de zestiende eeuw werd Madagascar ontdekt door den Portugesen ontdekkingsreiziger Lorenço Almeida. Het enorme eiland, vijfde in grootte ter wereld, was daarna het toneel van verschillende Engelse en Franse kolonisatiepogingen. Zelfs Nederlandse pioniers zetten er voet aan wal.

Koortsen en hardnekkige aanvallen van de het eiland bewonende stammen deden deze pogingen telkenmale weer mislukken, tot laat in de negentiende eeuw.

Tengevolge van de voorwaarden in een verdrag, dat in 1885 werd getekend kregen de Fransen de prachtige haven Diégo Suarez in handen. Tien jaren later verbrak Koningin Ranavalo III de overeenkomst waarop Generaal Duchesne in Maart 1895 met een leger landde te Majunga. De malaria hield wanhopig huis onder zijn troepen, zodat in de zes maanden dat de campagne duurde niet minder dan zesduizend Fransen moesten worden begraven. Tenslotte werd de vrede hersteld door Galliéni, die later het Parijse garnizoen in taxi's naar de Marne transporteerde om daar te vechten. Zijn voornaamste assistent was Lyautey, de latere schepper van het moderne Marokko.

In de negentiger jaren stonden Engeland en Frankrijk scherp tegenover elkander in verband met Afrika. Lyautey, schreef in December 1889 als zijn nadrukkelijke mening neer, dat een oorlog onvermijdelijk was geworden. Dientengevolge besloot de Franse Regering dan ook, Diégo Suarez tot een eerste klasse marine-basis te maken. De versterking van de haven werd toevertrouwd aan een marineofficier, een zekeren kolonel Joffre, den overwinnaar van het geheimzinnige Timboektoe. Er werd een kolossaal bedrag belegd in de versterkingen van Diégo Suarez en het is te begrijpen, dat de Engelse marine-autoriteiten dit niet met onverdeeld genoegen gadesloegen. De wolken dreven weer over...... en de vrede bleef bewaard.

Thans is Diégo Suarez met de vlootbasis Port Nièvre lang niet meer eerste klas. De vlootbasis werd slechts verdedigd door ouderwetse 75 en 90 mm. kanonnen!

Diégo Suarez ligt dicht bij Kaap Ambre, de meest Noordelijke punt van het eiland. Diégo Suarez heeft een grote, diepe haven, waarin bij de ingang twintig meter diepte kan worden geconstateerd. Omdat er nog al eens stormen woeden en er daarvoor weinig bescherming is te vinden, bouwden de Fransen een ruim bassin voor torpedoboten en duikboten. Batterijen op Nosi Volana en kampementen op het vlakke schiereiland, dat in de richting van Kaap Diégo loopt, herinneren aan Joffre's harde arbeid onder een laaiende tropenzon. Antsirana, de hoofdstad van de provincie Diégo Suarez heeft ongeveer 15.000 inwoners en ligt vlak bij de marinebasis Port Nièvre.

Het hoofdkwartier van de Franse marinestrijdkrachten in de Indische Oceaan, **Port Nièvre heeft het enige droogdok tussen Durban en Bombay, waarin kruisers kunnen worden opgenomen.** Het is vrijwel gelijk aan het dok in Dakar en kan schepen van 7.600 ton bergen, dus ter grootte van de Georges Leygues, de Montcalm en Gloire, welker vertrek uit de Middellandse Zee indertijd het drama van Dakar bespoedigde.

Het leger op Madagascar bestaat — volgens een opgave van de vorige maand — uit slechts 5000 man.

Madagascar heeft een oppervlakte van 228.000 vierkante mijlen en is dus belangrijk groter dan Frankrijk vóór de oorlog. Het heeft een bevolking van 3.800.000 Madagascanen en 10.000 Europeanen, voor het merendeel Fransen. De kolonie exporteert voornamelijk koffie, vanille, ingeblikt vlees, huiden, suiker en kruidnagelen, welke artikelen allemaal voor Frankrijk absoluut noodzakelijk zijn. Het placht dan ook drie-vierden van de export van Madagascar af te nemen.

Vóór de oorlog lag Madagascar op zes dagen vliegen van Parijs maar na de val van Frankrijk was het eiland zelfs voor Nazie-agenten niet te bereiken, doordat zij geen gebruik konden maken van de belangrijke luchthavens in Frans Æquatoriaal Afrika, dat de zijde van De Gaulle koos. De kabelverbindingen van Madagascar liepen via Reunion, Mauritius en Aden, zodat het eiland alleen met Vichy in contact kon komen via het grote radiostation in Tananarive.

Australië, Brits Indië en Zuid Afrika hebben zeer grote belangen bij Madagascar. Tijdens de Napoleontische oorlogen veroverden de Engelsen Mauritius, Réunion en de Seychellen teneinde de Franse raiders van hun bases te beroven. Thans is gebleken, dat een dergelijk optreden (in deze oorlog reeds noodzakelijk geworden jegens Syrië) nodig was tegen Madagascar. Diégo Suarez, Majunga, Tamatave en Nossi Bé hebben uitstekend bruikbare havens welke gemakkelijk zouden kunnen worden gebruikt door raiders, welke in de omgeving van Madagascar grote schade zouden kunnen toebrengen aan de geallieerde scheepvaart, indien de vijand er ware gekomen.

Nu de Britten het eiland bezig zijn te bezetten, zal het zaak zijn het te behouden tegen elke vijandelijke en in het biezonder Japanse aanval.

Ongetwijfeld zal de wrijving tussen de Britse Regering en die van Laval zeer toenemen na het gebeurde van vanmorgen en kunnen verdere ontwikkelingen worden verwacht, die de oorlog eventueel een ander aspect zullen geven.

Curaçao.

10 MEI.

Op de herdenkingsdag der invasie van Nederland heeft het Comité „Neerlands Vrijheidsdag" een plechtige bijeenkomst georganiseerd in Cinelandia.

Als sprekers zullen optreden de volgende Heren: voor Nederland: Prof. Mr. Adriaan S. Oppenheim; voor Nederlands Oost Indië: Mr. Henri J. M. Hoogeveen; voor Suriname: Dr. Richard J. Wix; voor Curaçao: Dr. Charles W. de la Try Ellis.

Het zangkoor van de Fraters zal zijn medewerking verlenen. De bijeenkomst vangt aan om 16.— uur.

COMPLIMENT VOOR DE POST!

Vanmorgen ontving de Administratie van ons blad een brief, die volgens het poststempel op 2 Mei te Oranjestad gepost was. Buiten op de envelop had de afzender nog geschreven „spoed a.u.b." De censor had de brief niet geopend, doch voorzien van een stempel, zodat hij ook niet de schuldige is. De schuld is weer als altijd de aftandse post op Aruba. Brieven uit Aruba komen practisch altijd net de trekschuit. Het regent altijd klachten. Dit is nu wel eens een fraai voorbeeld van hoe de post op Aruba zeult.

CONSULTATIEBUREAUX VOOR ZUIGELINGEN.

De volgende week zullen een aantal consultatiebureaux van het gouvernement worden geopend. Zoals bekend zijn reeds enkele bureaux geopend door het Wit Gele kruis. Door samenwerking is het resultaat verkregen dat over het gehele eiland Curaçao in alle bevolkingscentra ingaande de volgende week aan de moeders gelegenheid wordt gegeven haar zuigelingen te laten nakijken door een dokter. Op alle bureaux houdt een dokter zitting bijgestaan door gediplomeerde verpleegsters.

De plaatsen en tijden, waarop om raad gevraagd kan worden, zijn:

In het derde district:

Westpunt: Van 9 Mei af in een gebouw van de Missie. Zaterdag ochtend van 10 — 11. Leider Gouvernements-arts.

Soto: Waarschijnlijk Donderdagmorgen van 9 — 10 uur. Hier wordt nog naar een gebouw gezocht. Leider Gouvernements-arts.

Willebrordus: Van 6 Mei af in een gebouw van de Missie. Woensdag ochtend van 9 — 10. Leider: Gouvernements-arts.

Barber: Maandagmorgen 9 uur. Leider namens het Wit Gele kruis de gouvernements-geneeskundige, Berkenveld.

In het 2de district:

Jan Doret: Van 8 Mei af in het gebouwtje van den Districtmeester. Vrijdagmorgen 9 — 10. Leider: Gouvernements-arts.

Santa Maria: In een gebouw van de Missie. Woensdagmiddag 1.30. Leider: Arts van het Wit Gele kruis.

Groot kwartier: Zaterdagmiddag 1.30 uur. Leider: arts van het Wit Gele kruis.

Santa Rosa: In een gebouw van de Missie. Zaterdagmiddag 1.30. Leider: arts van het Wit Gele kruis.

Montagne: In een gebouw van de Missie. Zaterdagmiddag 1.30 uur. Leider: arts van het Wit Gele kruis.

Dominguito: Van 5 Mei af achter het politiebureau. Dinsdagmorgen 9 — 10 uur. Leider: Gouvernements-arts.

In de Stad:

Punda: Dokterskamer Scharloo. Dinsdagmiddag 3 — 4 uur. Leider: Gouvernements-arts.

Oranjestraat: Van 7 Mei af gebouwtje „God is Liefde". Donderdagmiddag 3 — 4 uur. Leider: Gouvernements-arts.

Otrabanda: Dokterskamer Niewindtstraat. Woensdagmiddag 3 — 4 uur. Leider: Gouvernements-arts.

Cas Chiquito: Van 8 Mei af Politiebureau. Vrijdagmiddag 3 — 4 uur. Leider: Gouvernements-arts.

CURSUSSEN E.H.B.O.

Dr. Willem M. Bonne, hoofd van de medische afdeling van de luchtbeschermingsdienst, schrijft:

De eerste 15 cursussen E.H.B.O. zijn vrijwel alle reeds afgelopen. Er wordt nog wel eens in de week of eens in de twee weken gerepeteerd Daar velen in eenzelfde buurt wonen, zijn niet aan allen bordjes uitgedeeld met een rode kruis erop, maar is aan enkelen verzocht om zo nodig bij de buren te helpen. Dit is geen verplichting, maar een verzoek. Wie er niet aan kan voldoen, blijve thuis.

Helaas zijn er geen vrijwilligsters of vrijwilligers bereid gebleken om op een afficiële EHBO-hulppost te gaan helpen. Deze posten zullen dus onvoldoende bezet blijven en wij kunnen hun aantal niet uitbreiden.

Er zijn een 90-tal bordjes uitgedeeld. Binnenkort zal men dus op tal van huizen van de weg af goed zichtbaar een wit bordje met een rood kruis erop zien aangebracht, een teken voor het publiek, dat in geval van nood hier eerste hulp verricht kan worden. Bij alarm wanneer hulp nodig is, wordt het publiek dringend verzocht zich tot deze huizen te wenden of tot de officiële EHBO-posten en niet direct tot de hospitalen.

Door de Vrouwenorganisatie voor leniging van de nood ontstaan door bombardementen zijn nog een aantal namen opgegeven van hen, die cursussen EHBO willen volgen. Deze personen zullen allen worden aangeschreven. Indien er iemand is, die nog een cursus volgen wil, kan hij of zij zich vervoegen op de volgende adressen:

1o. Dinsdagmiddag 5 Mei om 16.30 uur in de militaire cantine op Plantersrust. Leider dokter Emanuels.

2o. Woensdagmiddag 6 Mei om 17.— uur in het huis van den cursusleider dokter Van der Kuyp, Kortijn 3.

3o. Woensdagmiddag 6 Mei om 17.— uur in het St. Martinusgesticht leidster Mevrouw Bosch-Reitz.

4o. Woensdagmiddag 6 Mei om 16.30 uur in het huis van de cursusleidster Zr. Scholte Thelmakliniek.

5o. Donderdagmiddag 7 Mei om 17.— uur in het gebouw van O. en O. op Scharlo, Leider dokter Winkel.

6o. Donderdagmiddag 7 Mei om 17.— uur in het huis van den districtmeester van het tweede district, den heer Schotborgh, op Rust, leider dokter Fernandez.

Deze zijn de laatste cursussen, die zullen worden gegeven.

VOETBALWEDSTRIJDEN ARUBA — CURAÇAO.

In December 1941 werd opgericht de Nederlandse Antillen Voetbalbond, ten doel hebbende een overkapping te vormen op voetbalgebied over alle eilanden van ons Gebiedsdeel, in het biezonder voor wat betreft internationale aangelegenheden. De tweede eerste lichamen, die toetraden, waren de Aruba Voetbalbond en de Curaçaose Voetbalbond, zodat hiermede de zo lang gewenste overkapping tussen Aruba en Curaçao tot stand kwam.

Zoals eerder gezegd, ligt het niet in de bedoeling van de N.A.V.B. om zijn activiteit alleen te beperken tot deze twee eilanden, daar statutair is vastgelegd, dat per eiland één voetballichaam kan toetreden; hopelijk dat binnen niet al te lange tijd meer eilanden zullen worden opgenomen.

Behalve op internationaal gebied, heeft de N.A.V.B. het alleen-recht van organisatie van wedstrijden tussen de vertegenwoordigende elftallen van de aangesloten Voetbalbonden, hetgeen voorkomt, dat deze op ongelegen tijdstippen worden gespeeld en hierdoor aan waarde zullen inboeten.

Van de as. Pinksterdagen zal de N.A.V.B. gebruik maken om voor de eerste maal de in de vorige alinea bedoelde wedstrijden te organiseren en wel op 24 Mei tussen de kampioen van van de A.V.B. (R.C.A.) en die van de C.V.B. (S.U.B.T.) en op 25 Mei tussen de vertegenwoordigende elftallen van genoemde Bonden.

Redelijkerwijs mag worden aangenomen, dat voor deze wedstrijden de beste spelers van de bij de N.A.V.B. aangesloten bonden, in casu de Aruba Voetbalbond en de Curaçaose Voetbalbond, op het veld zullen verschijnen. Immers, niet alleen dat aangenomen kan worden dat in de vertegenwoordigende elftallen de beste spelers zitten, doch het spreekt wel haast van zelf, dat voor zover er nog goede spelers zijn, deze in de kampioenselftallen zullen zitten.

Het is van de N.A.V.B. inderdaad een goede gedachte geweest deze wedstrijden direct na elkaar te doen plaats hebben; een zeer goede kans wordt geboden om het beste te doen zien van de A.V.B. en de C.V.B., terwijl de Elftal-Commissies op overtuigende wijze haar conclusies kunnen trekken.

Het zal natuurlijk kunnen voorkomen, dat een of meer spelers op twee achtereenvolgende dagen zullen moeten spelen, doch gezien het feit, dat zowel de Arubaanse als de Curaçaose spelers over een zeer goede gezondheid en uitstekend uithoudingsvermogen beschikken, vermoeden wij niet, dat dit enige invloed zal hebben. Zowel Aruba als Curaçao verkeren in hetzelfde geval, waardoor eventueel geen van beide elftallen in de eigenlijke zin gedupeerd zal zijn.

VERDUISTERING.

Hedenavond begint de verduistering om 18.14 uur. Zij eindigt morgenochtend om 5.46 uur.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:

Otrabanda: Centraal.
Punda: Wilhelmina.

VERKEERSVEILIGHEID BIJ VERDUISTERING.

Aan „Luchtbescherming" van April 1942 ontlenen wij het volgende:

Nu de bepalingen omtrent de afscherming der verduistering van motorrijtuigen en rijwielen zijn verscherpt is het verkeer bij duisternis nòg gevaarlijker geworden.

Het gevaar schuilt in hoofdzaak in het zien en gezien worden. Probeert dit dus te verbeteren.

Hieronder volgen enige wenken, die, mits goed nageleefd, het gebruik van de rijweg bij duisternis minder gevaarlijk zullen maken.

Algemene wenken.

1. Indien ge bij duisternis slecht ziet (dus min of meer aan „nachtblindheid" lijdt), neemt dan zo weinig mogelijk actief deel aan het verkeer.

2. Rijdt niet op goed geluk; ge zijt dan gevaarlijk voor u zelf en anderen.

3. Alcohol en snelverkeer gaan moeilijk samen; indien er nog verduistering bij komt is het helemáál levensgevaarlijk.

Wenken voor automobilisten.

Zorgt dat uw voorruit elke avond voor ge gaat rijden helder schoon is.

Een beslagen voorruit ontneemt u een groot deel van uw uitzicht.

Gebruikt geen dashboardlight.

Kijkt uw voorlichten, uw achterlicht en zoeklicht na vóór ge gaat rijden.

Zorgt voor schone brilleglazen.

Rijdt steeds zó, dat ge kunt stilhouden binnen de afstand die ge kunt overzien.

Let op voetgangers en wielrijders.

Overtuigt u er nogmaals van dat uw auto links-achter een rood lichtje voert en niet rechts-achter of midden-achter; uw auto wordt anders, als ge stilstaat, aangereden.

Rijdt vooral niet „per ongeluk" met uitgestoken richtingaanwijzer.

Gebruikt uw spiegel voor ge stopt, afslaat of oprijdt.

Doet alles voorzichtiger en behoedzamer dan voorheen.

Vertrouwt niet op de waarneming van een mede-inzittende, doch kijkt zelf of de weg vrij is.

Zonder licht op de weg stilstaan is levensgevaarlijk.

Haalt niet onnodig in. Achter een ander rijdt ge veiliger dan vóór hem.

Rijdt echter niet te dicht achter elkaar.

Rijdt biezonder voorzichtig op de smalle asfaltwegen met de gevaarlijke randen.

Vermindert uw snelheid onmiddellijk als uw uitzicht door een tegenligger wordt beperkt.

Passeert niet rakelings; ge weet niet hoever de lading of de carrosserie buiten de lampen uitsteekt.

Zorgt dat uw achterlicht steeds goed zichtbaar is, let op dat er niemand vóór gaat staan, als ge stilstaat.

Opent nimmer een portier aan de verkeerszijde.

Rijdt op de brug (zonder licht) goed rechts van de witte lijn.

Haalt nimmer in op wegen die ge niet uitstekend kent.

Wenken voor wielrijders.

Let op het verkeer voor en achter u.

Rijdt niet naast elkaar.

Rijdt niet te dicht achter auto's; ze kunnen sneller stoppen dan met een rijwiel mogelijk is.

Gaat zo mogelijk op de berm rijden indien er tegelijkertijd voor en achter u auto's naderen.

Draagt lichte kleding; uw reflector beschermt u niet zo voldoende.

Wenken voor voetgangers.

Laat de rijweg vrij; voor u zijn er trottoirs.

Blijft niet in groepjes op het trottoir staan, ge noodzaakt dan anderen om op de gevaarlijke rijweg te stappen.

Op de buitenwegen, waar geen trottoirs zijn, moet ge links lopen.

Kijkt goed uit, vóór ge oversteekt.

Steekt niet zonder noodzaak over naast stilstaande voertuigen; ge hebt dan geen goed uitzicht.

Draagt lichte kleding.

Gebruikt op de brug het rechter trottoir.

Steekt op de brug nimmer over.

De Surinaamse persoverzichten.

In het blad „Suriname" onder redactie van den Heer Joh. H. Wijngaarde te Paramaribo is enkele dagen geleden het volgende stuk gepubliceerd. Het vangt aan met de mededeling: „De G.P.D. schrijft". Met deze G.P.D. is bedoeld de Gouvernementspersdienst te Paramaribo.

„De G.P.D. schrijft:

Het „Nieuwsblad Suriname" drukt een artikel af, waarin de „Amigoe di Curaçao" een felle aanval doet op het Hoofd van de Gouvernements persdienst in Suriname. Het artikel wordt a.v. ingeleid:

„Op 16 Mei jl. heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" het Maandoverzicht van de Surinaamse pers over de maand Februari 1942 gepubliceerd. Zoals men weet, worden deze overzichten samengesteld door het Hoofd van de Gouvernementspersdienst te Paramaribo, den heer J. H. Boas. Het Comité Suriname—Curaçao besloot deze overzichten onder alle leden te verspreiden. Daar deze overzichten echter een grotere kring van belangstellenden verdienen te hebben, heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" zich toen voorgesteld deze overzichten ook te publiceren. Thans is het overzicht over de maand Maart 1942 binnen en in handen van de leden."

Hierop volgt een verwoede aanval op grond van het feit, dat dit Persoverzicht ook commentaren en aantekeningen van het Hoofd van de G.P.D. bevat.

Bij het bovenstaande zij het volgende opgemerkt:

De bedoelde „Surinaamse Overzichten" zijn bestemd voor het Hoofd van de Gouvernements Persdienst op Curaçao en voor twee Nederlandse instanties in het buitenland.

Zij zijn niet bestemd voor het Comité Suriname—Curaçao, dat dan ook niet besluiten kan ze onder zijn leden te verspreiden.

Het Hoofd van de G.P.D. op Curaçao vroeg evenwel toestemming de in de „Overzichten" voorkomende persstemmen, die er het grootste deel van uitmaken, te verspreiden onder de leden van genoemd Comité. Deze toestemming werd verleend, in het biezonder werden hierop in de „Overzichten", die passages, welke uitsluitend bestemd waren voor de drie geadresseerden, van een merk voorzien, terwijl het overigens aan de discretie der geadresseerden overgelaten werd andere passages ter inzage te geven aan belangstellenden.

Voor publicatie is geen der overzichten ooit bestemd geweest, en indien een lid van het Comité Suriname — Curaçao overzichten ter publicatie aan de „Amigoe" afgestaan heeft, dan heeft hij zich schuldig gemaakt aan misbruik van vertrouwen.

De in het bovengenoemde stuk vermelde „verwoede aanval" is niet overgenomen, doch luidde als volgt (Amigoe van 21 April jl.).

Op 16 Maart jl. heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" het Maandoverzicht van de Surinaamse pers over de maand Februari 1942 gepubliceerd. Zoals men weet, worden deze overzichten samengesteld door het Hoofd van de Gouvernementspersdienst te Paramaribo, den Heer J. H. Boas. Het Comité Suriname—Curaçao besloot deze overzichten ander alle leden te verspreiden. Daar deze overzichten echter een grotere kring van belangstellenden verdienen te hebben, heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" zich toen voorgesteld deze overzichten ook te publiceren. Thans is het overzicht over de maand Maart 1942 binnen en in handen van de leden. Hieronder volgt het.

De Heer Boas heeft het echter nodig geacht in de verzameling knipsels van de Surinaamse couranten zelf, ook van tijd tot tijd zijn persoonlijke mening weer te geven! Wij menen, dat dit zeker niet gewenst is. Een overzicht uit de pers dient zich tot wat de pers gezegd heeft te bepalen, en wil iemand daar commentaar op leveren, dan kan dat, doch dan dient dit niet door een Gouvernementspersdienst te geschieden.

Het lijkt ons gewenst het overdenken van artikelen maar aan het publiek over te laten. Wij denken graag zelf. Wij zijn geen kinderen, die onder voogdij van een Gouvernementspersdienst staan, en helemaal niet, wanneer dat een Gouvernementspersdienst is, die geleid wordt door een aartspropagandist als de Heer Boas. Toen hij uit het hevig gebombardeerde Londen kwam en op 30 Mei 1940 te Willemstad een rede hield, vertelde de Heer Boas, hoe men in Londen snakt naar bommen, hoe men er echter niets van bombardementen bemerkt, ook zijn zeetocht was rustig en kalm geweest, hoe zou het ook anders, was het niet „Britannia rules the waves"?

De Heer Boas heeft door zijn redevoering hier en zijn beleid in Paramaribo bewezen, dat hij — hoewel bekend staande als goed journalist en uitnemend schrijver — niet deugt voor het leiding geven aan een officiële instantie als een Gouvernementspersdienst, die in Paramaribo meer het karakter heeft gekregen van een Boaspersdienst. De overdreven wijze, waarop hij in de Surinaamse couranten propaganda drijft, is slechts weerzinwekkend. Wat dat betreft heeft men in Curaçao een betere keuze gedaan.

Vooral voor wat betreft zijn opmerkingen over Katholieke en Protestantse kerken, menen wij, dat zo de Heer Boas hierover wil publiceren, hij dit als privé persoon moet doen, maar niet als Hoofd van een Gouvernementspersdienst, en helemaal niet, wanneer die toch al misplaatste opmerkingen midden in een persoverzicht staan.

De aandacht wordt erop gevestigd, dat in de aanhef van het stuk met nadruk op gewezen is, dat het is „samengesteld door het Hoofd van de Gouvernementspersdienst"; er staat dus niet, „door de Gouvernementspersdienst", of iets van die aard.

De Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" tekent hierbij aan:

1) Permissie tot het afdrukken van genoemde Surinaamse overzichten werd haar door den Secretaris van het Comité Suriname—Curaçao, toevalligerwijze tevens Hoofd van de Curaçaose Gouvernementspersdienst, verstrekt, **namens het Hoofd van de Surinaamse Gouvernementspersdienst.**

Hieraan voegde het Hoofd van de Curaçaose Gouvernementspersdienst toe, dat door hem de stukken, welke de Heer Boas niet voor publicatie bestemd had, er reeds waren uitgehaald, dus dat alles gepubliceerd kon worden. Informeel deelde hij tevens mede het herdrukken op hoge prijs te stellen, gezien het belang van toenadering tussen de beide gebiedsdelen.

2) Van misbruik van vertrouwen door een van de leden van het Comité is reeds op grond van het onder 1 genoemde derhalve geen sprake, maar bovendien zit een van de leden van de Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" qualitate qua in genoemd Comité, zodat de persoverzichten reeds uit dien hoofde op de Redactietafel komen.

3) Toen de Heer Boas telegrafisch verzocht persoonlijke meningen te schrappen, is hieraan onverwijld gevolg gegeven, hoewel de Redactie dit niet eens zou hebben behoeven te doen, daar de Heer Boas zijn verzoek niet aan onze Redactie richtte, doch aan de plaatselijke Gouvernementspersdienst. Is dit op zichzelf al een vreemde situatie, de Redactie was — als steeds — welwillend en op haar verzoek wees het Hoofd van de Curaçaose Gouvernementspersdienst in de nog niet gepubliceerde stukken aan welke passages er beter uitgelaten wierden.

4) Hoewel de Overzichten worden samengesteld „door het Hoofd van de Surinaamse Gouvernementspersdienst", dus door een aanwijsbaren persoon, protesteert thans de Surinaamse Gouvernementspersdienst, waardoor deze instelling door zijn hoofd nog meer gecompromitteerd wordt.

5) „Dagblad Amigoe di Curaçao" heeft den Heer Boas nimmer het recht betwist zijn mening vrijelijk te uiten. Integendeel, dit is — met uitzondering van Curaçao — het privilege van de democratische landen. De Redactie wees er slechts op, dat het niet aangaat, dat de Heer Boas zulks doet in zijn positie van Hoofd van de Gouvernementspersdienst, doch dat hij zulks beter doe als particulier persoon. In een objectief persoverzicht behoort de particuliere mening van den Heer Boas niet thuis.

6) De Heer Boas schrijft, dat zijn Overzichten naar de Curaçaose Gouvernementspersdienst gaan, alsmede naar twee niet genoemde Nederlandse instanties in het buitenland. (Voor zover der Redactie bekend zijn dit de Nederlandse Regeringspersdienst te Londen en het Nederlandse Inlichtingenbureau te New York; men vraagt zich af, waarom de Heer Boas dit niet vermeldt.)

Wanneer alle aan deze instanties verbonden personen op een wijze worden voorgelicht als gedemonstreerd in één document, dat publiek werd, dan zal men toch niemand zeker het recht willen onthouden nog een ander geluid te doen horen. Dat een uitermate competente instantie als het blad „Jong Suriname" dit dan ook onlangs op een hartige manier gedaan heeft, zal velen dankbaar stemmen.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Di. 5 Mei.

Telegram Afdeling: Hr. Carrière, tel. 553, Hotel kamer 29.

Shipping en Supplies: Hr. Voncken, tel. 304, Amalia van Solmslaan 5.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Wortel, tel. 448, Bernhardlaan 5.

Van de Fronten.

BRITTEN LANDEN OP MADAGASCAR.

Een communiqué van het Britse Departement van oorlog en de Britse Admiraliteit luidde als volgt: „Bericht is ontvangen van den Britsen Commandant, welk te kennen geeft, dat onze strijdkrachten zijn geland in de Courier-baai van Madagascar, gedekt door marine-vliegtuigen, met het doel om te rukken over het schiereiland naar de vlootbasis te Diego Suarez. Enige weerstand werd ondervonden. Gehoopt wordt, dat de Franse autoriteiten het aanbod van de Verenigde Staten zullen aanvaarden om te helpen in de defensie van het eiland tegen de agressie van de as.

De vlootstrijdkrachten nabij het eiland staan onder commando van Schout bij Nacht E. N. Syfret, C. B. De militaire strijdmacht, welke bestaat uit geregelde troepen en een klein contingent van speciale diensttroepen staat onder commando van Majoor Generaal R. G. Sturges, C. B., Koninklijke Mariniers. (Londen, (AP) 5.5).

COMMANDO'S OP MADAGASCAR.

Oorlogswijze Commando's, slaande door de vreedzame ondiepten van de Courier-baai van Madagascar, gevolgd door de Britse infanterie, landden op Vichy-Frankrijks belangrijke sterkte in de Indische Oceaan. De Britten gingen door de geringe Franse weerstand en schenen koers te zetten naar de Franse marine-basis van Diego Suarez op 10 mijl over het schiereiland van de Courier-baai. De Franse strijdkrachten staan onder commando van Generaal Guillemet, een vroegeren artillerie-officier, en de indruk in Londen is, dat hun weerstand van korte duur zal zijn.

Een militaire commentator, die zeide, dat de landing plaatsvond omstreeks 3 uur 's morgens (British Daylight Time), zeide, dat de speciale diensttroepen die in het communiqué genoemd werden, commando's zijn, die speciaal geoefend zijn voor landingsoperaties. Sturges heeft ondervinding in operaties van dit soort. Hij vocht met een marine-divisie te Gallipoli in Wereldoorlog 1.

De militaire commentator zeide, dat zich geen Vrije Franse, Noordamerikaanse of Zuidafrikaanse troepen onder de landingsstrijdkrachten bevinden.

De stoutmoedige aanval in de koele Afrikaanse ochtend onder bescherming van marine-voertuigen, merkte het einde van de Geallieerde pogingen om Vichy weg te lokken van de Duitse invloed, volgens de mening van diplomatieke bronnen.

Hieraan werd toegevoegd, dat de positie in de Indische Oceaan als „zeer verbeterd" wordt beschouwd door de landing.

Een commentator van het Departement van Buitenlandse Zaken verklaarde, dat nog speculaties gemaakt werden over de toekomstige administratie van Madagascar. Hierbij legde hij uit, dat de operaties nog in volle gang zijn en het pogen om het toekomstige bestuur te omlijnen het tarten van de Voorzienigheid zou zijn. Hij legde er de nadruk op, dat de actie noodzakelijk is voor de strategie van de Verenigde Landen en de Britten slechts agenten zijn, die deze uitvoeren.

Met de lessen van Frans Indo China en Syrië nog hecht in gedachte van de Britten, zeide de commentator, dat het uiterst lichtzinnig zou zijn om te veronderstellen, dat de Vichy-Regering onderstelling zou bieden aan een Japanse bedreiging van Madagascar.

Hieraan voegde hij toe, dat een Japanse bezetting van het Franse eiland „de grootste strategische consequenties" zou hebben op een belangrijk gebied.

De commentator vervolgde: „Sedert Laval aan de macht kwam, is de bedreiging van de as ten opzichte van Madagascar groter geworden en de ernst van de bedreiging is gedurende de laatste 2 à 3 dagen onderstreept door het feit, dat de Japanse Admiraals Nomura en Abe zich klaarblijkelijk in Vichy bevinden, waar zij werden ontvangen door de Vichy-Regering. Hij verklaarde, dat hun aanwezigheid „de dreiging van nieuwe concessies van de Vichy-Regering aan de as en in het bijzonder aan Japan merkt."

De commentator verklaarde, dat reeds vóór de terugkeer van Laval naar de macht Vichy-Frankrijk beweerd had niet gereed te zijn maatregelen te nemen om zijn verafgelegen bezittingen ervoor te behoeden te worden gebruikt door de asmogendheden als basis of tredstenen ten gunste van de as-strategie (Londen, (AP) 5.5).

REACTIE VAN VICHY.

Officiële Franse kringen gaven eindelijk toe na de gehele morgen het volkomen stilzwijzen te hebben bewaard over de laatste ontwikkelingen van Madagascar, dat een officieel communiqué met de reactie van Vichy in de loop van de namiddag verwacht kan worden (Vichy, (AP) 5.5).

GEVECHTEN OP MADAGASCAR NOG AAN DE GANG.

Ingelichte personen deelden mede, dat de operaties op Madagascar nog aan de gang zijn en de Britten een Franse batterij hebben veroverd (Londen, (AP) 5.5).

FRANSE VAARTUIGEN BIJ MADAGASCAR TOT ZINKEN GEBRACHT.

DNB zeide dat een Franse duikboot en een wachtschip bij Madagascar tot zinken werden gebracht bij het weerstand bieden aan de Britse landing.

Meldende wat officiële inlichtingen uit Vichy zouden zijn, zeide het DNB, dat de gevechten heden namiddag nog voortduren. Aan Franse zijde viel er verlies aan mensenlevens te betreuren. Het agentschap zeide niet te weten of de Britse landingsoperaties waren geslaagd (Berlijn, (AP) 5.5).

SKODA-FABRIEKEN GEBOMBARDEERD.

Grote nieuwe bommenwerpers van de Royal Airforce, die zoveel als 600 mijl ver reikten over vijandelijk gebied, vielen in de afgelopen nacht voor de tweede maal binnen 10 dagen de reusachtige wapenfabrieken van Skoda in Pilsen aan.

Tevens werd krachtig geslagen naar Stuttgart, een grote fabriekstad in het door de Duitsers bezette Nantes aangevallen. Vervolgens de daglicht-aanvallen voortzettende snelden eskaders van Raf-gevechtsvliegtuigen over het Kanaal en de Franse kust in de vroege namiddag. Een eskader van Stirlings, zware 4-motorige toestellen, die in staat zijn elk 8 ton aan brisantbommen te vervoeren, hebben bommen gezonden naar de Skoda-fabrieken in oude Tsjecho-Slowakije. Het Ministerie van Luchtvaart versterkte een biezonderheden over de resultaten van de nieuwe aanvallen, doch luchtvaart-experts merkten op, dat de operaties werden uitgevoerd niettegenstaande ongunstig weer en de vijandelijke weerstand met verlies van slechts 3 bommenwerpers. Men noemde het werk van de afgelopen nacht „een der meest indrukwekkende verrichtingen van de Royal Airforce". (Londen, (AP) 5.5).

AANVAL OP LE HAVRE.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart meldt het volgende: „Hedenmorgen escorteerden eskaders van onze gevechtsvliegtuigen een kleine formatie van Boston-bommenwerpers, die objecten te Le Havre aanvielen. Vijandelijke gevechtsvliegtuigen poogden ertussen te komen en 5 van hen werden vernield door onze gevechtsvliegtuigen, die ook een Duitse bommenwerper neerschoten, welke zij ontmoetten. Al onze bommenwerpers keerden veilig terug van deze operatie, doch 3 onzer gevechtsvliegtuigen worden vermist" (Londen, (AP) 4.5).

AANVALLEN OP DUITSE CONVOOIEN.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart deelt mede, dat Hudson-bommenwerpers van Noordamerikaans maaksel van het Kustcommando 2 Duitse convooien heden aanvielen nabij de Nederlandse kust, waarbij 1 schip in brand werd gezet en het 2 voltreffers. Gemeld wordt, dat een heftig afweervuur werd afgegeven bij beide aanvallen en de vliegers de resultaten van hun bombardementen op het ander convooi niet konden waarnemen (Londen, (AP) 4.5).

BRITSE VLIEGTUIGEN BOVEN VICHY.

„Tijdelijk niet-geïdentificeerde vliegtuigen vlogen in de vroege morgenuren over het gebied van Vichy en Clermont en wierpen lichtkogels en propagandastrooibiljetten omlaag, niettegenstaande enige activiteit van de gronddefensies. Andere strooibiljetten vielen in de stad Clermont Ferrand. Lichte slapers van Vichy werden om ongeveer 1.30 uur gewekt door het geluid van het afweergeschut en de vliegtuigen in de lucht. Velen vroegen zich af of de Raf de operaties uitbreidde over de provisionele hoofdstad en snelden op tijd naar de ramen om in de verte de lichtkogels te zien vallen en het geluid van de ontploffingen te horen. Er werden — naar vermeld — geen bommen geworpen (Vichy, (AP) 5.5).

VICHY GEBOMBARDEERD?

De Duitse radio riep het volgende bericht rond, dat uit Vichy afkomstig zou zijn: „Britse vliegtuigen vielen in de afgelopen nacht met brandbommen de zetel van de Franse Regering te Vichy aan. Het Franse afweergeschut trda ogenblikkelijk in werking. De aanval, welke van een licht karakter was, veroorzaakte slechts de grootste verontwaardiging onder het Franse volk, vooral daar de Britse aanval op Madagascra in de morgen bekend werd" (Berlijn, (AP) 5.5).

DUITSE AANVAL OP EASTBOURNE.

Gemeld wordt, dat de Duitse luchtaanval in de afgelopen nacht op Groot Britannië was gericht op Eastbourne. Het DNB beweerde: „Sterke formaties van Duitse bommenwerpers vielen in de afgelopen nacht met brisant- en brandbommen de vlootbasis van Cowes aan" (Berlijn, (AP) 5.5).

JAPANNERS DRINGEN YUNNAN BINNEN.

Een Japanse colonne, die langs de Birmaweg trekt, heeft de Chinese grens bereikt bij Wanting, een klein Chinees doaune-station aan de grens van de Yunnan-provincie.

Alzo zijn de Japanners in weinig minder dan 2 maanden van Rangoen uit Birma doorgetrokken tot de achterdeur van China. De opmars naar Wanting vertegenwoordigde een opmars van 90 mijl langs de voorraadweg van Lasjio uit. Een Chinese legerzegsman beschreef de Japanse strijdmacht als „klein". De voorhoede scheen echter gericht te zijn op een directe bedreiging voor Tsjungking, ongeveer 670 mijl ver. (Tsjungking, (AP) 5.5).

AANVAL OP MINGALADON.

Het Britse communiqué van New Delhi deelt mede, dat een succesrijke aanval in de afgelopen nacht door Noordamerikaanse bommenwerpers werd uitgevoerd op het vliegveld van Mingaladon. Voltreffers werden geplaatst op startbonen en gebouwen. Grote ontploffingen werden waargenomen. Branden, die werden veroorzaakt in de hangars, konden op een afstand van 60 mijl worden gezien. De vijandelijke weerstand was gering. Alle vliegtuigen keerden veilig terug. (New Delhi, (AP) 5.5).

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middernachtelijk communiqué luidt als volgt: „Op 4 Mei voerden onze troepen offensieve gevechten in verschillende sectoren van het front en verbeterden zij hun posities. Op 3 Mei werden 12 Duitse vliegtuigen vernietigd. Onze verliezen bedroegen 8 toestellen" (Moskou, (AP) 4.5).

HEVIGE GEVECHTEN TEN ZUIDEN VAN HET ILMENMEER.

Berichten uit Stockholm geven te kennen, dat hevige gevechten plaats hebben ten Zuiden van het Ilmenmeer. Gemeld wordt, dat de Russen aanvallen met tanks, niettegenstaande de modder, waarover de Duitsers zo vaak klaagden met de bewering, dat de soldaten daarin tot de schouders zouden zakken — en de ring rond de overblijfselen van het 16e nazileger toehalen (Londen, (AP) 4.5).

RUSSISCHE AANVAL DOOR FINNEN AFGESLAGEN.

Het Finse Commando deelde mede, dat detachementen van het Rode Leger, van 1 en 2 bataljons, welke op verschillende punten oprukten in de Louhisector van het Noordelijk front na een hevige artillerie-voorbereiding, werden afgeslagen en 600 man aan doden verloren (Helsinki, (AP) 4.5).

RUSSISCHE RIVIEREN GEZWOLLEN.

De Russische rivieren, die gezwollen zijn door de lentedooi, houden zowel de Russische als Duitse legers in toom langs het 2000 mijl lange slagfront. De rivier Don, welke bijvoorbeeld gewoonlijk een mijl breed is, zou thans op sommige plaats 30 mijl wijd zijn (Londen, (AP) 4.5).

DUITSERS ENIGE GROND GEWONNEN.

Luitenant Generaal Neli Ritchie, Commandant van het 8ste Britse leger in de Libyse woestijn, schreef dat „de vijand materieel versterkt werd en enige grond won" sedert eind Januari. In een boodschap van den Commandant, die werd gedrukt in het legerorgaan „Kruistochter", zeide hij, dat het 8ste leger heeft bijgedragen aan het tweede front tegen de as door Hitler te dwingen strijdkrachten te zenden met mannen, tanks en kanonnen, welke hij nodig had in de Russische campagne (Caïro, (AP) 4.5).

WERELDNIEUWS.

RANTSOENERING VAN SUIKER IN DE V.S.

Voor de eerste maal in de geschiedenis stonden Noordamerikaanse huisvrouwen over het gehele land in de rij voor het verkrijgen van voedsel-rantsoenboeken, waarbij suikerbons werden uitgegeven. Elke man en elke vrouw zal een half pond suiker per week mogen hebben. Het [rantsoen-] boek is ook bestemd om andere voedsel-artikelen te dekken, indien en wanneer deze zouden worden gerantsoeneerd (Washington, (AP) 4.5).

DE ONTSNAPPING VAN GENERAAL GIRAUD.

Generaal Henri Honoré Giraud onthulde, dat 8 maanden van zorgvuldige voorbereiding de weg plaveidden voor een succesrijke ontsnapping uit het — naar men meende — onontkomelijke fort Königstein, waar hij als krijgsgevangene werd vastgehouden. Hij deelde aan vrienden mede: „8 Maanden lang bevatte elk pakje, dat ik van mijn vrouw kreeg, strengen draad, die ik vlocht in een touw van 20 meter lang". (Hier zijn 37 woorden door Vichy gecensureerd). Ik bereikte het dichtst nabijzijnde station, doch er was alarm gegeven en er was reeds een ernstige contrôle ingesteld. Zonder aarzelen nam ik een jonge vrouwelijke reiziger bij de arm en liep door de hekken het perron op met haar. Na een reis zonder incidenten stapte ik uit de trein bij een station in de Elzas nabij de Zwitserse grens. Vervolgens stak ik de grens naar Zwitserland over" (Vichy, (AP) 4.5).

GROTE BRAND IN BELGIË.

Het onafhankelijke Belgische nieuwsagentschap meldde, dat een grote brand gedurende het weekeinde uitbrak nabij het station van Eisden in het mijndistrict van Limburg in België en zich snel uitbreidt in de richting van Asch en Mechelen aan de rivier Maas (Londen, (AP) 4.5).

OPNIEUW FRANSE GIJZELAARS GEËXECUTEERD.

Berichten, die New York bereiken, deelden mede, dat 55 Franse gijzelaars zijn geëxecuteerd in Lille, Frankrijk, door de Duitse bezettingstroepen. Biezonderheden werden niet bekendgemaakt. (New York, (AP) 4.5).

NIEUW SUCCES VAN MACLACHLAN.

De één-armige Britse vlieger, esquadrille-leider J. A. F. MacLachlan, nam de beide bommenwerpers voor zijn rekening, die in de afgelopen nacht boven Noord Frankrijk werden neergeschoten. MacLachlan, die de terugkeer in de actieve dienst de vorige week vierde door het neerschieten van een anderen nazie-aanvaller, vernietigde zijn slachtoffers in de nacht nabij het eigen vliegveld van de nazies. Het eerste toestel viel brandend neer op het vliegveld. Het tweede vatte vlam en gleed over een afstand van 3 mijl omlaag alvorens brandend neer te storten (Londen, (AP) 4.5).

AP-CORRESPONDENT WINT DE PULITZER PRIJS.

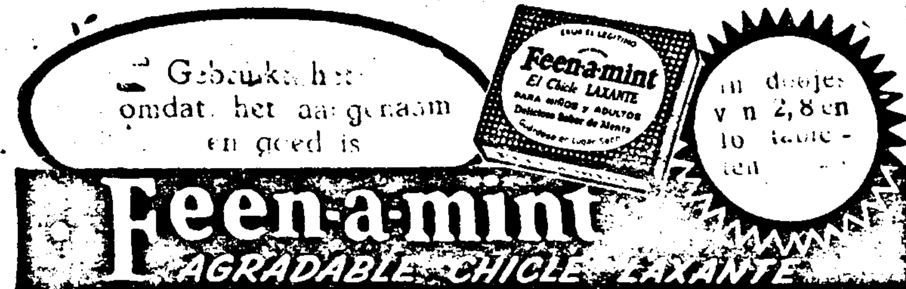
Larry Allen, oorlogscorrespondent van de Associated Press, won de Pulitzer Prijs „voor zijn berichten van de Britse Middellandse Zeevloot als toegewezen correspondent, verbonden aan de vloot".

De beloning voor Allen was 500 dollar in contanten voor zijn opmerkelijk voorbeeld in telegraphische berichtgeving van internationale quaesties, die in de dagbladen [w.o. „Dagblad Amigoe di Curaçao"] worden gepubliceerd (New York, (AP) 4.5).

[De Pulitzer Prijzen in Journalistiek ingesteld door wijlen Joseph Pulitzer, worden jaarlijks toegekend door de Bestuurders van de Columbia University op aanbeveling van de Raad van Advies van de School voor Journalistiek te Columbia — Red.]

ZUID-AMERIKA.

PERU'S PRESIDENT NAAR DE VERENIGDE STATEN.

De nationale draadloze dienst deelde mede, dat President Prado hedenmorgen om 10 uur uit Talara vertrok ken is naar de Kanaalzone op weg naar de Verenigde Staten (Lima, (AP) 4.5).

PRESIDENT BATISTA BEDREIGD.

Een bekendmaking van het Paleis van den Cubaansen President zeide, dat de radio van Berlijn President Batista bedreigde, die in een toespraak op de Meidag verklaarde, dat de Verenigde Landen de „hyena's" moeten aanvallen, waar deze zich bevinden. De radio van Berlijn zou dan hebben gezegd: „President Batista, als een van de best opgevoeden. (van de Latijns Amerikaanse Presidenten) en het dichtste bij den oorlogsstoker Roosevelt, refereerde naar ons, Duitsers, als lage dieren. Vriend Batista: Denk eraan, dat gij op slechts enkele meters van de zeekust af woont" (Havana, (AP) 4.5).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Londen:** Een bericht uit Stockholm deelt mede, dat de Russische Maarschalk Semeon Timosjenko aanvallen heeft geopend tegen de Duitsers in de gebieden van Kursk, Charkov en Taganrog aan het Zuidwestelijk front.

— **Londen:** Lord Beaverbrook, de Britse Publicist, die zich in Washington bevond op een speciale missie, arriveerde hedenmorgen in een Zuidwestelijke haven van Groot Britannië.

— **Londen:** Een bericht van het Vichy-nieuwsagentschap deelde mede, dat Pétain en Darlan een boodschap hebben gezonden naar den Opperbevelhebber op Madagascar om er bij de troepen op aan te dringen „weerstand te bieden aan de aanval en de eer van de Franse vlag te verdedigen."

— **Tsjungking:** Japanse troepen invadeerden China's Yunnan-provincie heden na over de Birmaweg te zijn getrokken en de smalle rivier Wanting te zijn overgetrokken op 670 mijl van de hoofdstad.

— **Londen:** Anthony Eden maakte bekend, dat aan Zwitserland werd gevraagd de Argentijnse Regering te ontheffen van de moeilijke taak van het behartigen der Britse belangen in Japan. Hij zeide, dat Argentinië een schitterend uithoudingsvermogen heeft getoond en enige voortgang heeft gemaakt in de pogingen ten behoeve van de Britse gevangenen, waarvoor de Britse Regering uiterst dankbaar is.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Australië:** Het Geallieerde communiqué luidt als volgt: Nieuw Guinea; Port Moresby: 9 Zware vijandelijke bommenwerpers geëscorteerd door 10 O's vielen het vliegveld aan zonder effect. Onze gevechtsvliegtuigen onderschepten hen met succes en plaatsten voltreffers op 4 bommenwerpers en 1 „O".

Lae: Geallieerde gevechtsvliegtuigen vielen het vliegveld aan en beschadigden vijandelijke vliegtuigen op de grond. Nieuw Britannië; Rabaul: Onze luchtmacht viel het vliegveld aan. 3 Vijandelijke vliegtuigen kregen voltreffers. Bommen landden in een gebied, waar 20 vijandelijke vliegtuigen verspreid lagen. Branden ontstonden in voorraad-opslagplaatsen. Philippijnen; Corregidor: Het artillerie-duel duurt voort. De vijand voerde 13 afzonderlijke bombardementen uit. Visayans: Onveranderd. Mindanao: De vijand voerde een landing uit op een nieuw front, Tagoloan-Budo. Andere fronten onveranderd."

Nederland.

PRINSESSEVERJAARDAG IN CARACAS.

De Nederlandse kolonie in Caracas vierde met ongeveer zestig genodigden in de club van de Koninklijke de verjaardag van Prinses Juliana. Nationale liederen werden ten gehore gebracht. De Nederlandse Gezant Dr. Methöfer hield een toespraak. Meester Eduard Maurits Elias, Chef van de Gouvernementspersdienst van Curaçao, hield een redevoering met als titel: „Ons kostelijk Oranje".

Hij bracht naar voren, welk een voorbeeld van grootheid en vastberadenheid de Koningin aan het Nederlandse volk geeft. Na deze rede werd het Wilhelmus gespeeld. Hierna volgde een gezellig samenzijn, waarbij verversingen werden aangeboden en toepasselijke muziek de stemming verhoogde.

Men verzond een felicitatie-telegram aan Prinses Juliana en Prins Bernhard, waarin de overtuiging tot uiting kwam, dat spoedig de verjaardagen van de Koninklijke Familie weder in een vrij Vaderland zullen kunnen worden gevierd.

NEDERLANDERS IN ZUID-AMERIKA.

Gisteravond hield **Ds. W. Muller**, voorzitter der zelfstandige afdeling Carambehy in Brazilië van het Algemeen Nederlands Verbond een interessante radiolezing. De meeste Nederlanders, ook hier op Curaçao, weten zeer weinig af van de Nederlanders, die in Zuid-Amerika leven en die daar onder vele moeilijkheden trachten hun Nederlands karakter te bewaren en de banden met Nederland zo innig mogelijk te houden.

Nederland in Argentinië.

Ds. W. Muller vertelde eerst, dat er in Buenos Aires vele Nederlanders wonen, die verbonden zijn aan Nederlandse instellingen o.a. aan Philips, HBU enz. Ook in het oliebedrijf van de Bataafse (in Argentinië Diadema genoemd) zijn vele Nederlanders werkzaam.

Nederlanders uit Zuid-Afrika leven ook in Argentinië. Na de boerenoorlog trokken verschillende boeren naar Argentinië, waar zij door de regering grond kregen aangewezen in Patagonië. Dit was geen aantrekkelijke kolonisatie. Een schrale bodem, die zich alleen leende voor schapenteelt. Deze kolonisatie verliep successievelijk.

Nog werden vele pogingen tot agrarische kolonisatie gedaan. Ongeveer 1890 trokken Groningers en Friezen naar Argentinië. *Dit* geschiedde met volle medewerking van de Argentijnse regering. Toen zij echter na de lange reis aankwamen, was intussen de Argentijnse regering veranderd en waren er bestuurders, die niets voor deze kolonisatie voelden. De ontvangst was verre van hartelijk. Zo vlug mogelijk werden de kolonisten naar het binnenland gebracht en daar achtergelaten op de uitgestrekte pampa's. Buiten het gras, dat er groeide, was er slechts schapenvlees om zich te voeden. Het was een bittere ontgoocheling. De grond bleek vruchtbaar, doch onontgonnen en veel was er niet te beginnen.

Sommige Nederlanders keerden terug. Anderen verhuisden te voet. Het gevolg was, dat de oorspronkelijke kolonisten zeer gering zijn. Zij, die bleven, hadden uiteindelijk succes. Bekend bij deze kolonisatie zijn de gebroeders Zeilstra, vooral Dirk, nu Diego, die met zijn 17 kinderen bijkans een kolonie op zich zelf vormde.

De Gereformeerden in Nederland bleven zich steeds voor deze Nederlanders interesseren. Er werd leiding gegeven op kerkelijk en maatschappelijk gebied. Tres Arroyos, het middelpunt van deze kolonisatie, is een krachtig centrum voor de Nederlandse zaak.

In 1924 trokken 15 jonge boerenzoons uit de Haarlemmermeer eveneens naar Argentinië, waar zij gezinnen stichtten.

De verdiensten van Dirk Zeilstra werden door de Nederlandse regering erkend, die hem benoemde tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ook Ds. Sonneveldt kreeg deze onderscheiding, toen hij 25 jaren werkzaam was onder deze Nederlanders.

In Argentinië wordt de landbouw op grote schaal beoefend. De bodem is zeer rijk en eist bijna geen bemesting. De laatste tijden gaat men zich meer en meer toeleggen op gemengd bedrijf. De grootste moeilijkheid is echter, dat men zo weinig grond kan kopen. De meeste grond is gepacht. De laatste jaren werd getracht uit Nederland kapitaal te krijgen voor de aankoop van grond.

Nederland in Brazilië.

In Brazilië, dat eens voor een zeer groot gedeelte aan Nederland behoorde, is nog slechts een klein stukje Nederland over in Carambehy. Het ligt in de hoogvlakte van de Paraná, welke vlakte zich 1000 meter boven de zeespiegel verheft. Carambehy is een flinke nederzetting, waar véel melkvee gehouden wordt.

De eerste Nederlanders vestigden zich echter niet direct in deze streek, maar oorspronkelijk in een bosstreek. Daar was het echter een ongezond klimaat en men ging toen naar betere plaatsen zoeken. In 1934 begon een nieuwe kolonisatie en wel uit Nederland en Nederlands Oost Indië beide. Met grote cultures werd begonnen. Vooral legde men zich toe op de cultuur van thee, waarnaast men een zuivelbedrijf hield.

Deze kolonisten waren niet kapitaalkrachtig, doch door noeste arbeid en doorzetting werd veel tot stand gebracht. De Braziliaanse regering steunde enigszins, o.a. werden rasstieren ter beschikking gesteld. Het Nederlandse vee van Carambehy is in geheel Brazilië bekend. In Carambehy is een zuivelbedrijf, dat in 1941 met een splinternieuwe fabriek werd uitgebreid. De boeren werken hier coöperatief. Men legt zich hoofdzakelijk toe op kaasbereiding. Naar deze kaas is veel vraag en de Brazilianen vinden het een lekkernij.

Carambehy is een echte Nederlandse kolonie. Allen spreken de Nederlandse taal. Er is een gereformeerde kerk en een christelijke school, waar zowel in het Nederlands als in het Portugees les wordt gegeven. Ook is er een afdeling van het Algemeen Nederlands Verbond. De feestdagen van het Koninklijk Huis worden enthousiast gevierd. Het 40-jarig jubileum van Hare Majesteit de Koningin was een luisterrijk feest.

In vele opzichten leven de mensen in Carambehy nog erg primitief. Geen geplaveide wegen, geen electriciteit De kolonie heeft echter behoefte aan nieuw leven. Dit hangt echter voor een groot gedeelte af van de emigratie uit Nederland.

Emigratie naar Zuid Amerika.

De Nederlanders, die als enkeling naar Zuid Amerika emigreren hebben een zware strijd om hun Nederlands karakter en cultuur te behouden. Dit alleen staan is een groot gevaar. Al spoedig gaat men geheel en al over in het leven der bevolking, waar men woont. Velen gaan ook geestelijk ten gronde. Voor het behoud van het Nederlands besef is een gezamenlijk emigreren noodzakelijk. **Het middelpunt van de kolonisatie moet zijn kerk en school. Van hieruit wordt de taal bewaard en contact gehouden met het moederland. De onderwijzer is een Nederlander. In Carambehy bijv. onderhoudt een betrekkelijk klein aantal ouders een school.**

De taak: de Nederlandse cultuur te behouden, wordt steeds moeilijker, omdat men meer en meer te doen krijgt met mensen, die burgers zijn van het land, waarin zij geboren worden, doch wel van Nederlandse afkomst zijn. Hun band met Nederland is uiteraard anders.

Wij, Nederlanders, moeten alles doen om het erfdeel der vaderen onder deze mensen levend te houden. Het Algemeen Nederlands Verbond deed hierin veel. De Nederlanders in Zuid Amerika zijn blijde, dat op Curaçao en in Suriname de Nederlandse vlag nog wappert.

Er moet echter nauwere samenwerking komen. De Nederlanders overal ter wereld moeten zich hechter aaneen sluiten. De eenheid tussen alle Nederlanders moet steeds inniger worden.

Ds. W. Muller besloot met de bede, die allle Nederlanders in Zuid Amerika op de lippen hebben, dat God het dierbaar Nederland spoedig moge bevrijden.

NEDERLANDSE SCHEPELINGEN GERED.

Zoals Zaterdag jl. bekend werd, is een klein Nederlands koopvaardijschip door een vijandelijke duikboot tot zinken gebracht in de nabijheid van de Amerikaanse Atlantische kust. Thans wordt bekend, dat zeven en dertig overlevenden zich in een reddingsboot hebben kunnen redden en dat twee andere der opvarenden door schepen van de Amerikaanse Marine werden opgepikt.

Men veronderstelt, dat er zes slachtoffers zijn te betreuren. Verschillende dezer werden gedood door de explosie van de torpedo, terwijl anderen naar de diepte werden gesleurd door het zinkende schip, dat binnen vijf minuten na het treffen onderging. Twee anderen verdronken, daar zij uit de reddingsboot werden geslingerd.

NIEUWS UIT NEDERLAND.

— Radio Oranje hield een uitzending naar bezet Nederland van de volgende inhoud:

„Het blijkt ons, dat de Joden in Nederland door de Duitse bezetting gedwongen worden de ster van David als insigne te dragen, zodra zij zich in het publiek vertonen. Wij hebben, zo zegt de radio-spreker, nog geen definitieve bevestiging van dit bericht ontvangen."

„Wij vertrouwen echter, dat het Nederlandse volk deze nieuwe kwaadaardige maatregel van de Duitsers doorziet. Zij willen niets liever dan een muur optrekken tussen de Nederlanders van verschillende gezindten, om zodoende het volk als geheel te verzwakken. De Nederlanders wensen echter geen verdeling in volksgroepen van dien aard."

— Enige tijd geleden werd door de Duitse bezetting in België een soortgelijk bevel gegeven. Alle Belgen verzetten zich tegen deze maatregelen met al de middelen, die zij maar konden vinden, en gaven zodoende een prachtige demonstratie van eenheid.

— Seyss Inquart kondigde de vorming af van een „Nationaal Arbeidsfront" in Nederland, ter vervanging van het N.V.V., het Nederlands Vak Verbond, waaronder vele arbeiders organisaties gegroepeerd waren. De N.S.B.'er Woudenberg werd tot leider aangewezen, andere leden zijn Rost van Tonningen, Ir. R. A. Verweij, Hein van Maasdijk, G. Sormanie.

Het is zeer tekenend, dat Woudenberg in één zijner volgende radiotoespraken zich gedrongen gevoelde om de toetreding weder open te stellen voor hen, die zich niet hadden opgegeven vóór de sluitingstermijn van 15 Juli 1940, welke indertijd door Rost van Tonningen was vastgesteld.

Woudenberg ging zelfs zó ver, dat hij aan allen, die nog vóór 1 Juni aanstaande zouden toetreden, beloofde voor hen de vroegere jaren van lidmaatschap bij het N.V.V. te zullen laten meetellen bij het bepalen van de rechten, welke hun het lidmaatschap van het „arbeidsfront" zou toekennen. Dit alles was blijkbaar nog niet voldoende om genoeg leden bijeen te krijgen, want de spreker liet er als een geruststelling achter volgen, dat het „arbeidsfront" buiten de politiek zou staan. Woudenberg besloot zijn propaganda-rede echter met de woorden: „Ik ben N.S.B.'er en ben overtuigd, dat in de toekomst welvaart slechts door een nationaalsocialistische staat zal kunnen bestaan."

— Max Blokzijl, de bekende naziepropagandist, heeft in een radio-toespraak op 30 April jl. weer eens zijn ergernis gelucht over het feit, dat — althans volgens hem — de mensen de betekenis van de „nieuwe orde" toch zo slecht begrijpen. Hij had het bij die gelegenheid speciaal over de houding der geestelijken. Zijn toespraak droeg tot titel: „De morele sabotage door de Nederlandse geestelijkheid".

„Ik kan die mensen niet begrijpen", aldus Blokzijl, „die verzet prediken en moedwillig de gewetensrust verstoren. Telkens en telkens vraag ik mij af, hoe het toch komt, dat de Nederlandse priesters en dominees de tekenen van de „nieuwe tijd" zo slecht begrijpen. De nationaal-socialisten maken hun iedere dag duidelijk, dat zij de Kerk niet willen hinderen; zij wensen slechts het bestuur van het land in handen te hebben. Desondanks zien wij het merkwaardige feit, dat zelfs de hoogste kerkelijke autoriteiten bidden voor een overwinning der geallieerden en verzet prediken."

„Zij doen het allemaal", zo zegt Blokzijl, „Rooms-katholieken, Protestanten, Gereformeerden. Dit alles gebeurt, daar men gelooft, dat de nationaal socialisten tegen de godsdienst zijn."

„Tevergeefs", zo roept Blokzijl theatraal „zie ik uit naar woorden van liefde en verzoening, die ik van de preekstoel verwacht."

Wij vrezen, dat het zogenaamde geduld van deze huichelaar en zijn kliek nog lange tijd op de proef gesteld zal worden.

— „Dictatortje" Anton Mussert hield op 1 Mei jl. een radiorede, waarin hij aankondigde, dat alle ambtenaren en beambten van gouvernements, provinciale of gemeentelijke diensten, die geen nationaal-socialist zijn, zullen worden ontslagen. Verder zeide hij nog, dat de „nieuwe orde" geenszins aansprakelijk gesteld kon worden voor het gebrek, wat er thans door zovelen wordt geleden.

DE PADIPRIJS OMHOOG.

„Suriname" maakte melding van verhoging van de padiprijs met één cent. Daarbij tekent het blad aan dat naar de qualiteit de prijs telkens met een halve cent zou worden verminderd. Dit laatste is niet juist, de prijs loopt terug met een kwart cent tot een minimum van 2½ cts. per kg.

In verband hiermede zullen aan de kleine landbouwers die daarvoor in aanmerking komen voorschotten worden verstrekt zodra hun perceel beplant is, teneinde hen te houden uit handen van de woekeraars. Deze voorschotten zullen wekelijks worden uitbetaald en zich regelen naar het beplant areaal en de grootte van de familie der opwonenden.

Deze beide maatregelen, alhoewel enigszins laat genomen, zullen ongeplant areaal uit te breiden. Ook kunnen propaganda onder de kleine landbouwers die in loondienst werken naar de kleine landbouw terugkeren.

Natuurlijk zal de wijze van keuren van de aangeboden padi het succes van deze maatregelen blijvend maken of de weg van vele goed bedoelde maatregelen doen opgaan.

Daarnaast moet er een intensieve propaganda onder de kleine landbouwers gemaakt worden. Niet middels de radio noch middels de pers zijn deze groepen te bereiken. Gi mofo zeggen wij in het Neger-Engels hetgeen evenveel betekent als mondeling doorgeven. Oftewel van mond tot mond.

SURINAME KRIJGT SAFE-LOKETTEN.

Zaterdag hebben wij — aldus „Suriname" de safe-loketten, die de Surinaamse Bank heeft laten komen, bezichtigd. Tevoren was de behoefte aan deze loketten niet zo groot, gezien echter de buitengewone omstandigheden zijn zij onmisbaar geworden. Rekening houdende met mogelijke luchtaanvallen waarbij onze houten huizen een makkelijke prooi voor brandbommen zouden vormen, zijn safe-loketten een noodzakelijkheid. Men weet zijn waardevolle papieren, als eigendomsbewijzen, polissen, aandelen, enz. veilig in een safe-loket. Zij zijn geheel brandvrij niet alleen, maar ook zodanig beschermd, dat bij instorting van het gebouw der Surinaamse Bank er geen gevaar voor vernietiging bestaat.

Vroeger kon men ook papieren, enz. aan de Bank ter bewaring geven, maar het verschil nu is, dat de Bank niet behoeft te weten wat men in zijn loket heeft. Men kan op bepaalde uren elke dag in zijn loket gaan, zonder iemand daarvan rekenschap te geven. Daarvoor heeft men eigen sleutels, doch om het kastje open te maken heeft men de Bank nodig die ook over een sleutel beschikt. Omgekeerd kan de Bank geen kastje open maken zonder de sleutels van den eigenaar.

BONAIRE.

HEVIGE REGENVAL.

Als gevolg van de hevige regenval is het eiland Bonaire als het ware geheel omgetoverd. Het wat begroeiing betreft toch reeds zo rijke Bonaire is een waar paradijs geworden. Een morgen was de regenval 86 mm.

EEN DEVOTIE-OORD OP BONAIRE.

Enige tijd geleden is de omheining om het Kruis van Noord di Saliña klaar gekomen. Het kruis is nu omgeven door een ronde wal van natuurstenen en cement. Van voren open en enkel door gaas afgesloten, opdat de kinderen er ook in kunnen kijken.

Middenin een soort altaartje van ruwe stenen met openingen om kaarsen en bloemen in te zetten. Op Goede Vrijdag werd vlak in de buurt een ongeveer 1 m. hoge kei met een nog veel mooier en groter kruis ontdekt. Deze steen is met acht sterke mannen na zeer veel krachtsinspanning losgewerkt en prijkt nu als een deel van de muur. Het geheel is natuurlijk en toch devoot geworden.

In aanwezigheid van een talrijke menigte werd er de laatste hand aan gelegd en kwam Pastoor M. Latour er voor bidden. De mensen zongen daarna nog wat liedjes en vertrokken, blij nu een heiligdom te bezitten, dat jaren blijven zal, zonder dat schepen en geiten de versieringen zullen opeten. Er zijn de laatste tijd herhaaldelijk novenen gehouden voor de vrede. Het oprechte gebed van deze eenvoudige lieden zal zeker niet de minste bijdrage zijn voor een spoedige en duurzame vrede.

WEET U?

Dat Bonaire groter is dan Aruba en kleiner dan Curaçao, dat Aruba ongeveer even groot is als Texel?

Dat het aantal bewoners van Bonaire nog geen tiende bedraagt van dat van Curaçao?

Dat Bonaire voor 98% katholiek is?

Dat verreweg het grootste deel der Bonairianen gekleurd is en niet zwart?

Dat op Bonaire talrijke flamingo's leven?

Dat de helft van de Bonairianen een Nederlandse familienaam draagt?

Dat er op Bonaire veel meer en veel mooiere grotten zijn dan op Curaçao?

Dat Klein-Bonaire geheel onbewoond is?

Dat op Bonaire slechts drie priesters werkzaam zijn?

Dat de meeste jonge mannen van Bonaire niet op Bonaire maar op Curaçao en op Aruba hun kost verdienen?

Dat er op Bonaire nog wilde paarden leven?

Dat er op Bonaire slechts één dokter is?

Dat het dorpje Rincon geen enkele zoetwaterput heeft?

ARUBA.

HET DREIGEND TEKORT AAN AUTOBANDEN.

In „La Esfera" van 30 April staat, dat de Heer Van Driel zijn eerste persconferentie op Aruba gehouden heeft. Hij deelde daar mede, dat de destillatie-installatie op Curaçao was aangekomen.

Ook deelde hij mede, dat het Gouvernement van de Amerikaanse regering bericht had ontvangen, dat alle uitvoer van autobanden was stopgezet. Het Gouvernement probeerde het toen in Venezuela, maar zonder resultaat.

Uiteraard zullen de gevolgen hiervan binnenkort zeer merkbaar zijn. En het Gouvernement neme reeds nu de maatregelen, dat het allernoodzakelijkst verkeer zoveel mogelijk bestaan kan blijven, doch dat alle luxe in het autorijden worde vermeden.

KINDERARBEID?

Men schrijft ons:

Zaterdag 25 April jl. lag een schip in de haven van Oranjestad. Nieuwsgierig om te weten te komen, wat de boot zoal voor ons meebracht, trokken we de havenkant op en daar aangekomen, deden wij een ontstellende ontdekking. Ja, wij konden onze ogen haast niet geloven, toen wij zagen, dat er een partij jongetjes — van jongens kunnen wij niet praten — van zegge elf, twaalf en dertien jaar — let wel: kindertjes, die op een schoolbank thuis horen — karretjes heen en weer sjouwden om de boot te helpen ontladen.

In het begin kwam het ons voor alsof dit een soort spelletje, of liever gelegenheid van de kindertjes waren, om een handje mee te helpen. Doch toen wij op informatie uitgingen bij den Heer Carlos Wolter, hoofd der werklui, bleek het geen spelltje te zijn, doch de naakte werkelijkheid.

De Heer Wolter legde ons uit, dat hij gedwongen was jongens aan te zoeken voor dit werk, want volwassenen zijn er niet te vinden, immers de Stoomboot Maatschappij betaalt hun overeenkomstig het besluit van het Gouvernement slechts vijftig cent per uur en het spreekt vanzelf, dat zij voor dit luttel bedrag niet gaan lossen. En onzes inziens heel terecht.

Alle prijzen der levensmiddelen zijn de hoogte ingegaan, zoals: meel, vruchten, kleren, lucifers enz. Iedereen — zelfs een klein kind — zal zien, dat met een loon van vijftig cent per uur die arme stakkers niet rond kunnen komen, temeer daar er slechts sporadisch een boot onze haven aandoet.

Diezelfde mensen kunnen momenteel ergens anders werk vinden, dat beter betaald wordt, waardoor zij in staat zijn hun leven op de oude voet voort te zetten.

Het zou onrechtvaardig zijn om hen te beletten een veel beter loon te gaan zoeken. Het gevolg van deze povere loonstandaard springt direct in het oog: geen werklui voor het lossen en laden van schepen en het gevolg: kindertjes, die op een schoolbank thuis horen, moeten dit zwaar mannenwerk opknappen. Waarschijnlijk vinden de moeders het kolossaal fijn, als de jongetjes braaf genoeg zijn. Het is bijmaal niet uitgesloten, dat deze kereltjes na daags te voren op hun manier de bloemetjes te hebben buiten gezet thuis komen met lege handjes, want zij hun zonder verdiende plakken boter weggegooid.

Toevallig is er Zaterdag geen school doch veronderstel, dat er wel school komt op een dag dat er wel school is, wat dan? Dan kunnen de Frères en onderwijzers in een hoekje gaan zitten. Is dit een toestand, die bestendigd kan blijven? Het Gouvernement moet deze zaak eens flink aanpakken en de quaestie van loon voor volwassenen goed onder de loupe nemen. Voor het treurig loon, dat betaald wordt door de Stoomboot Maatschappij en meer speciaal door de K.N.S.M. Het moet voorkomen worden, dat kinderen beneden de leeftijd van dertien jaar mannenwerk doen. Dit schaadt hun gezondheid en veroorzaakt schoolverzuim.

In aansluiting hierop willen wij verwijzen naar het Publicatieblad van December 1939, No. 138 art. 1 luidende als volgt: Kinderen beneden de leeftijd van 13 jaar mogen geen arbeid verrichten, indien deze arbeid verricht wordt tegen loon of niet tegen loon maar in de regel tegen loon als door volwassenen. Naar aanleiding hiervan een vraag: wordt aan dit publicatieblad niet de hand gehouden?

Naschrift: De censor tekent hierbij aan, dat het bovenstaande geheel voor rekening is van den inzender. — Red.

S.U.B.T. KOMT SPELEN.

Onder leiding van de heren W. Tweeboom, voorzitter, en A. J. Maduro, secretaris, vliegt S.U.B.T. a.s. Zaterdagmiddag om 13 uur naar Aruba waar het op 9 en 10 Mei spelen zal.

Gespeeld wordt op Zaterdag, en Zondagmiddag. Bekend is dat o.a. „Hollandia" zal worden gespeeld. Andere tegenstander is nog onbekend.

De uitslagen zullen Zaterdag- en Zondagavond door de radio worden omgeroepen.